

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/121/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7819200775
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7819200775.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Moniky Géciovej, PhD. a Mgr. Miloša Greguša vo veci starostlivosti súdu o maloletého L. M. nar. XX.X.XXXX zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Rožňava, dieťaťa rodičov: X. M. nar. X.X.XXXX bývajúcej na O. ul. č. X v R. zastúpenej JUDr. Alexandrom Mikom advokátom so sídlom Advokátskej kancelárie na Cyrila a Metoda č. 4 a Q. M.Š. nar. X.X.XXXX bývajúceho na Ž. ul. č. X v R. zastúpeného JUDr. Nicol Hlaváčikovou advokátkou so sídlom Advokátskej kancelárie na Bočnej ul. č. 10 v Košiciach, v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Rožňava č. k. 7P/66/2019 - 143 zo dňa 9. júla 2019 v spojení s dopĺňacím rozsudkom Okresného súdu Rožňava č.k. 7P/66/2019-485 zo 16.4.2020 takto

r o z h o d o l :

I. Potvrďuje rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom vo výrokoch

- o zverení maloletého L. do osobnej starostlivosti matky,
- o zamietnutí návrhu na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti rodičov,
- o zastupovaní a spravovaní majetku maloletého obomi rodičmi,
- o určení výživného od otca pre maloletého L.,
- o dlžnom výživnom.

II. Mení rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom v napadnutom výroku o úprave styku otca s maloletým tak, že

- upravuje styk otca s maloletým každý párny týždeň v roku v utorok a štvrtok od 15.00 hod. do 18.00 hod., každý nepárny týždeň v roku v pondelok a stredu od 15.00 hod. do 18.00 hod., a každý nepárny týždeň v roku od piatku 15.00 hod. do pondelka 8.00 hod.,
- počas Vianočných sviatkov od 23.12. do 1.1. nasledujúceho roku upravuje styk otca s maloletým L. v dňoch 23.12. od 9.00 hod. do 18.00 hod., 25.12. od 9.00 hod. do 18.00 hod., 28.12. od 9.00 hod. do 30.12. do 18.00 hod.,
- počas Veľkonočných sviatkov na Veľkonočný pondelok od 10.00 hod. do 15.00 hod.,
- otec je oprávnený maloleté dieťa v čase určenom pre začiatok styku prevziať v predškolskom zariadení, ktoré dieťa navštevuje v prípade, ak deň styku pripadne na deň riadneho vyučovania. V prípade, ak deň styku pripadne na deň, kedy predškolské vyučovanie nie je, otec je oprávnený prevziať dieťa od matky v určenom čase pred jej bytom. Otec je povinný po ukončení styku v pondelok ráno po víkende odovzdať maloletého do predškolského zariadenia, ktoré navštevuje do 8.00 hod. ak bude predškolské zariadenie prevádzkovať svoju činnosť, v ostatných prípadoch je povinný odovzdať maloletého matke v určenom čase pred jej bytom,
- matka je povinná mal. L. na styk s otcom riadne pripraviť.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zveril mal. L. M. do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal prispievať na výživu maloletého 100€ mesačne od 1.3.2019 vopred, vždy do 15. dňa mesiaca do rúk matky. Dlžné výživné na maloletého za obdobie od 1.3.2019 do 30.6.2019 v úhrnnej sume 200€ povolil otcovi splácať v mesačných splátkach 50€, splatných spolu s bežným výživným od právoplatnosti rozsudku do rúk matky pod následkami straty výhody splátok. Upravil styk otca s maloletým synom každý párny týždeň v utorok a vo štvrtok tak, že o 15.00 hod. si prevezme maloletého v predškolskom zariadení, ktoré dieťa navštevuje, a o 18.00 hod. maloletého odovzdá matke pred jej bytom; každý nepárny týždeň v pondelok a v stredu tak, že o 15.00 hod. si prevezme maloletého v predškolskom zariadení, ktoré dieťa navštevuje, a o 18.00 hod. maloletého matke odovzdá pred jej bytom; každý nepárny týždeň v piatok od 15.00 hod., kedy si maloletého prevezme v predškolskom zariadení, ktoré dieťa navštevuje, do soboty do 18.00 hod., kedy maloletého matke odovzdá pred jej bytom; každý rok počas vianočných sviatkov na Štedrý deň od 10.00 hod., kedy si maloletého prevezme od matky pred jej bytom, do 15.00 hod., kedy maloletého matke na tom istom mieste odovzdá a počas veľkonočných sviatkov na Veľkonočný pondelok od 10.00 hod., kedy si prevezme maloletého od matky pred jej bytom, do 15.00 hod., kedy maloletého matke na tom istom mieste odovzdá. Matka je povinná maloletého na styk s otcom riadne pripraviť a odovzdať a prevziať ho od otca v stanovený čas a na stanovenom mieste. Návrh otca a návrh matky v prevyšujúcej časti zamietol. Žiadnemu účastníkovi nepriznal nárok na náhradu trov konania. Dopĺňacím rozsudkom sp. zn. 7P/66/2019-485 z 16.4.2020 doplnil rozsudok súdu 7P/66/2019-143 z 9.7.2019 vo výroku I. tak, že mal. L. M. budú obaja rodičia spoločne zastupovať a spravovať jeho majetok.

2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa článkov 4 a 5 základných zásad; § 24 ods. 2-5; § 25 ods. 1-5; § 36 ods. 1; § 62 ods. 1-5; § 65 ods. 1-3; § 75 ods. 1 Zákona o rodine. O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP. Vzhľadom na to, že rodičia sa mimosúdne nedohodli, matka podala návrh na súd a otec dieťaťa v konaní protinávhrhom žiadal zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Matka s jeho návrhom nesúhlasila, čo odôvodňovala najmä tým, že dieťa je v útlom veku a je na ňu veľmi silne citovo naviazané. Súd v samotnom záujme maloletého nariadil vo veci aj psychologické a sociálne poradenstvo rodičov dieťaťa. Ani po tomto poradenstve však k dohode medzi rodičmi nedošlo. V súčasnej dobe starostlivosť o maloletého zabezpečuje matka a jej starostlivosť o dieťa je na veľmi dobrej úrovni. Matka nebráni otcovi v stykoch s maloletým a otec styky pravidelne aj využíva, preto je dobrý aj vzájomný vzťah a citová väzba medzi otcom a dieťaťom. Otec navrhoval zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, ktorú navrhol upraviť párny týždeň od stredy do piatka a nepárny týždeň od pondelka do stredy a následne od piatka do pondelka. Podľa názoru súdu takáto forma starostlivosti o dieťa nie je v samotnom záujme maloletého a nezodpovedá jeho potrebám. Vzhľadom na útlý vek dieťaťa, ktoré iba v septembri 2019 dovŕši druhý rok svojho veku je potrebné, aby dieťa malo stabilné prostredie už aj vzhľadom na to, že je silne citovo naviazané na matku a jej rodinné prostredie. Záujem dieťaťa si však vyžaduje, aby sa aj otec mohol podieľať na jeho starostlivosti a výchove formou pravidelných stykov s dieťaťom. Tieto skutočnosti vyplývajú aj zo samotného záveru psychologického poradenstva, teda zo záverov klinického psychológa. Samotný otec počas psychologického poradenstva sa vyjadril tak, že je ochotný sa s matkou dohodnúť na tom, že o dieťa sa bude starať ona a on sa bude podieľať na jeho starostlivosti pravidelnými stykmi. Aj podľa názoru súdu, vychádzajúc z vykonaného dokazovania, bude v samotnom záujme dieťaťa, aby zatiaľ bol zverený do osobnej starostlivosti matky, ktorá sa o neho vzorne stará a otec sa na tejto starostlivosti podieľal formou pravidelných stykov s dieťaťom. Súd preto zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky a návrh otca, aby bol zverený do striedavej osobnej starostlivosti rodičov zamietol. Zároveň však súd upravil styky otca s maloletým vychádzajúc zo samotného záujmu maloletého, ale s prihliadnutím aj na výpovede rodičov, ktorí v priebehu konania prejavovali záujem sa na týchto stykoch dohodnúť. Súd styky otca s maloletým upravil tak počas týždňa, ako aj počas víkendov. Pokiaľ tieto styky bude otec pravidelne využívať a budú v samotnom záujme maloletého, nič nebude brániť rodičom v tom, aby sa dohodli na rozšírení týchto stykov, resp. na striedavej osobnej starostlivosti o dieťa a pokiaľ sa nedohodnú, budú mať možnosť podať návrh na súd. Súd prvej inštancie zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal vyživovacou povinnosťou voči maloletému vo výške 100€ mesačne, pri určení ktorej súd vzal do úvahy útlý vek dieťaťa, jeho odôvodnené potreby a zohľadnil aj jeho zdravotný stav. Na strane rodičov súd zohľadnil najmä tú skutočnosť, že okrem maloletého nemajú ďalšiu vyživovaciu povinnosť a vychádzal z ich majetkových, finančných a zárobkových pomerov. Podľa názoru súdu výživné 100€ mesačne

zodpovedná zisteným pomerom a je v súlade s odôvodnenými potrebami maloletého. Otec od 1.3.2019, od kedy starostlivosť o maloletého zabezpečuje matka, na výživu maloletého prispieva 50€ mesačne. Súd otcovi vyčíslil aj nedoplatok na výživnom, ktorý od 1.3.2019 do 30.6.2019 predstavuje úhrnnú sumu 200€, ako rozdiel medzi zaplateným výživným a určeným výživným za uvedené obdobie, ktorý povolil otcovi splácať v mesačných splátkach po 50€ spolu s bežným výživným.

3. V zákonnej lehote podal voči rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie otec v rozsahu všetkých jeho výrokov, ktoré odôvodnil v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b), e), f), h) CSP a § 62 ods. 1 CMP; čl. 41 ods. 4 Ústavy SR; čl. 6 a 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd; čl. 3, čl. 9 ods. 3 a čl. 18 Dohovoru o právach dieťaťa. Vo vzťahu k výrokom I., IV. a V. rozsudku súdu prvej inštancie namieta najmä ich arbitrárnosť založenú na výraznom rodovom uprednostňovaní matky a stereotypnom presvedčení o najlepšom záujme dieťaťa v „útlom veku“ bez relevancie ku konkrétnym okolnostiam tohto prípadu či opory v zákone. Rovnocenne namieta absenciu dostatočného a presvedčivého zistenia skutočného stavu a riadneho zdôvodnenia konečného rozhodnutia. Akcentuje, že požiadavka riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd i práva na spravodlivý proces podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie. Aj v zmysle konštantnej a ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu SR treba nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia považovať za porušenie práv na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie, čo je potrebné zohľadniť v ktorejkoľvek fáze súdneho konania. (porov. rozsudok ESĽP vo veci García Ruiz v. Španielsko, č. sťažnosti 30544/96, bod 26; uznesenie ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 115/03; nález ÚS SR sp. zn. III. ÚS 311/07). Súd prvej inštancie zamietol jeho návrh na striedavú osobnú starostlivosť rodičov a maximálne ho vytlačil zo života jeho dieťaťa, pretože čas, ktorý s ním môže stráviť v rozsahu 6 hodín týždenne, 2 noci v mesiaci a 5 hodín počas Vianoc a Veľkej noci nemožno inak označiť. Súd svoje rozhodnutie založil na bližšie nevysvetlenom presvedčení, že striedavá osobná starostlivosť „nie je v samotnom záujme maloletého a nezodpovedá potrebám dieťaťa“. Súd prvej inštancie v bode 24 napádaného rozhodnutia skonštatoval, že si to prosto vyžaduje útlý vek dieťaťa a jeho silná citová naviazanosť na matku a jej rodinné prostredie. Vonkoncom však nevysvetlil, na základe akých zistení, či dôkazov dospel k takémuto záveru. Vykonané dokazovanie svedčí o opaku, matka od 12 mesiacov ich syna pracuje, maloletý je preto navyknutý tráviť čas bez nej. V jeho prostredí prežil syn dlhé obdobie, má tam svoju izbu, je uňho doma. Zo správy Mgr. X. a PhDr. A. zo dňa 2.7.2019 vyplýva, že je „evidentné, že dieťa má vytvorené emočné väzby k obidvom rodičom“, že sa dieťa k nemu túlilo, niesol ho na rukách a bolo šťastné. Súd prvej inštancie pri tendenčnom preferovaní matky nevzal do úvahy, že maloletý je ostatné mesiace viac v prostredí matky výlučne z dôvodu jej protiprávneho správania. Matka po odchode zo spoločnej domácnosti sa rozhodla nerešpektovať jeho práva, nedovolila mu so synom tráviť dostatočný čas, neumožnila mu uňho už vôbec prespávať, hoci pre neho bol práve jeho dom prostredím, ktoré dôverne poznal. Matka sa zachovala nesprávne a teraz z toho má ťažiť, a nie naopak. Inak povedané, podľa súdu prvej inštancie má byť spravodlivým priznať matke, ktorá dieťa účelovo odtrhne od otca, výhodu, lebo dieťa je v čase rozhodovania viac v jej prostredí, a to bez zohľadnenia dôvodov a príčin daného stavu. Nie je mu zrejmé, ako takýto postup môže byť v najlepšom záujme dieťaťa. Najmä však namieta, že súd prvej inštancie nezisťoval, kto z nich má lepšie osobnostné predpoklady pre výchovu maloletého, o lepších podmienkach ani nehovoriac. O to viac prehliadal nezodpovedné a premenlivé správanie matky, ktorá absolútne nerešpektuje ich rodičovskú rovnosť. Súd prvej inštancie v danom ohľade bez zdôvodnenia nevykonal ním navrhované znalecké dokazovanie znalcom z odboru klinickej psychológie. Potreba riadneho zistenia osobnostných predpokladov rodičov a nesprávnosť presvedčenia súdu prvej inštancie o potrebe principiálneho preferovania matky je pritom markantná na následnom správaní matky, v ktorom dominuje jej osobná nevypelosť, jednoduchosť a sebeckosť. Hoci matka pred súdom prvej inštancie deklarovala extrémnu naviazanosť syna na ňu, jeho neschopnosť byť v noci bez nej, ktoré si súd bez ďalšieho stereotypne plne osvojil, matka potajme nechala syna svojim rodičom a odišla na dovolenku do zahraničia. Učinila tak bez jeho vedomia, či súhlasu a napriek tomu, že syna len nedávno hospitalizovali. Vôbec netušil, že syn bol viac ako týždeň bez svojich rodičov, keď si ho bol zobrať na 3 hodiny, zdal sa mu iný, vyžadujúci dotyk a kontakt, menej ochotný vrátiť sa do bytu matky. O neprítomnosti matky sa dozvedel náhodou od susedy, ktorá sa prekvapene opýtala, či už sú späť z dovolenky. Za asistencie polície mu syna odovzdala stará matka, strávil uňho bez najmenších problémov dve noci, bolo citeľné, ako sa upokojil. Následne ho odovzdal matke po jej návrate. Za utajené a nezodpovedné opustenie dieťaťa polícia v Rožňave vedie voči matke trestné konanie pod sp. zn. OPPZ-RV-OPP3-484/2019-P. Od daného momentu, keďže zistil zatajovanú dovolenku a dovolil si mať syna u seba do návratu matky, sa

mu matka mstí a dieťa mu vôbec nedáva. Bol nútený podať návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, o ktorom doposiaľ nebolo rozhodnuté, a o pomoc už požiadal aj ustanoveného opatrovníka, zatiaľ bezvýsledne. Aktuálne teda najlepší záujem syna v realite vyzerá tak, že matka ho na dovolenku nikam nezoberie, radšej ho nechá bez rodičov, a on hoci by ho veľmi rád k moru zobral, tak urobiť nemôže, lebo je „len“ otec, ktorému to súd prvej inštancie neumožnil veriac nepravdám matky. Od matky pritom dostáva textové správy plné absurdných odpovedí na jeho jednoduché žiadosti, aby smel syna vidieť. Hoci súd prvej inštancie v bode 24 napádaného rozhodnutia správne uvádza, že by mal pri rozhodovaní zohľadniť, ktorý z rodičov má lepšie predpoklady na starostlivosť, kto uznáva dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa a je presvedčený, že aj ten druhý rodič je dobrým rodičom, v realite svoje rozhodnutie založil na automatickom a ničím nepodloženom nadradovaní matky. Poukazuje na skutočnosť, že ho matka úplne bez dôvodu navrhuje vytlačiť zo života syna a najmä neuvádza jediný dôvod, prečo by syn nemal byť v rovnocennej opatere oboch. Opätovne zdôrazňuje, že ako jediný dôvod proti striedavej osobnej starostlivosti matka uviedla, že dieťa je príliš malé, „matka je matka, dieťa to vycíti“, a že má obavu, či mu bude vedieť poskytnúť vyváženú stravu ako ona. Ani jeden z týchto argumentov nie je racionálny, či dôvodný pre odklon od rovnosti rodičov. Rovnako absurdnosti by predsa mohol predniesť aj on, otec je otec a dieťa, obzvlášť chlapec, to vycíti, či obavu, že matka mu síce navarí, no nenaučí ho mužským zručnosťami. Žiada, aby súd prvej inštancie zohľadnil najmä ustálené a zásadné závery súdov vyšších stupňov (rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2482/1, I. ÚS 1554/14, III. ÚS 1206/09, I. ÚS 2661/10; rozsudok veľkého senátu Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Scozzari a Giunta proti Taliansku, č. 39221/98 a 41963/98; Schneider proti Nemecku č. 17080/07; Anayo proti Nemecku č. 20578/07; rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8CoP/183/2015). Dôvodová správa k § 24 ods. 2 Zákona o rodine okrem iného uvádza, že toto ustanovenie núti súd, aby vždy skúmal, či striedavá osobná starostlivosť o dieťa bude v jeho záujme, či by nedošlo k citovej ujme dieťaťa, či by rozvoj dieťaťa bol úplný, najmä zo stránky citovej, rozumovej a mravnej, pokiaľ by dieťaťu nebola umožnená striedavá starostlivosť. Súd sa musí odkloniť od sledovania rodových stereotypov u rodičov či pohlavia rodičov a musí sa vždy zamerať iba na potreby dieťaťa a na to, či tieto potreby dieťaťa budú striedavou osobnou starostlivosťou naplnené. Následne správa uvádza, že novú právnu úpravu striedavej osobnej starostlivosti bude možné aplikovať aj vtedy, ak jeden z rodičov blokuje snahu druhého rodiča o uzavretie dohody rodičov tým, že s ňou nesúhlasí. Dôvodom je zväčša pomsta bývalému partnerovi. Súd prvej inštancie neuvádza jediný dôvod, prečo sa od vyššie uvedenej rozhodovacej praxe odklonil. Najmä však neuvádza jedinú skutočnosť prečo nielenže zamietol návrh na striedavú osobnú starostlivosť, ale ho i výrazne v práve tráviť čas s dieťaťom obmedzil. Opätovne akcentuje, že žiada o striedavú osobnú starostlivosť v intervale striedania 2+2+3, ktorý vyslovene odborná verejnosť odporúča pre deti predškolského veku (napr. Zákon o rodine - Komentár, 2. vydanie, C. H. BECK, 2013, strana 115) a patrí k trom najčastejšie využívaným a osvedčeným formám striedania (popri týždennom a dvojtýždennom intervale u detí vyššieho veku). Tento model je napokon už aj stabilnou súčasťou rozhodovacej praxe súdov Slovenskej republiky pre najmenšie deti ako je ich syn (napr. rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 4CoP/8/2018 zo dňa 05.04.2018, ktorý prikladá v prílohe). Poznatky vývojovej psychológie detí sú tiež v príkrom protiklade k žiaľ častému skrývaniu sa za nízky vek dieťaťa, ako to učinil súd prvej inštancie. Apeluje na potrebu dieťaťu zabezpečiť rovnaký prístup k obojmu rodičom od útleho veku, pretože práve v predškolskom veku sa dieťa vyvíja a formuje si predstavu o následnom fungovaní a plynutí svojho života. Ak je v tomto období dogmaticky vo výraznej miere iba s matkou, iba s ňou žije a prežíva bežné radosti a starosti, je na jeho škodu ho odrazu v školskom veku, kedy už je vyvinutou osobnosťou navyknutou na určitý spôsob života, nútiť zmeniť, to čo pozná. Otcovia sa takýmto prístupom dostávajú do začarovaného kruhu, najprv je dieťa v útlom veku a následne už striedavá starostlivosť nie je vhodná, lebo dieťa je navyknuté na matku. Dieťa už v 6 mesiaci veku si uvedomuje existenciu a prítomnosť oboch rodičov, majú pre neho rovnaký význam a dôležitosť. Deti v predškolskom veku nemajú schopnosť porozumieť rozvratu vzťahu ich rodičov a jeho príčiny. Takmer bez výnimky majú tendenciu za rozpad rodiny vnímať podvedome seba, myslia si, že niečo urobili zle. Jediné riešenie, ktoré si dokážu predstaviť je, že sa rodina dá znova dokopy. Syndróm opusteného dieťaťa spočíva práve v ich presvedčení, že ich odrazu nerovnovážny prístup k rodičom je spôsobený tým, že rodič, ktorého vidia menej, ich nechce pre ich zlyhanie. Je preto mimoriadne dôležité, aby pri rozpade rodiny dieťa malo rovnaký prístup k obojmu rodičom, keďže iba takto dokáže v rámci svojich možností vnímať, že nie je vinný a žiaden z rodičov ho odrazu nemá menej rád. Dieťa nepozná a nepotrebuje „domov“ alebo „stabilné prostredie“, ako to uvádza súd prvej inštancie, sú to napokon frázy vymyslené a riešené výlučne dospelými osobami, dieťa sa fixuje výhradne na rodičov a na svoje právo mať ich oboch pre seba v rovnakej miere. Preto snáď medzinárodné dohovory a vnútroštátne úpravy nechránia „právo na jeden domov“ či „právo na stabilné prostredie“, ale právo na oboch rodičov, preto tiež nepriznáva žiaden

právny poriadok v rámci európskeho priestoru právo na oboch rodičov a striedavú osobnú starostlivosť až od určitého veku dieťaťa. Vyššie uvedené výstižne vysvetľuje v publikácii Vývojová psychologie, Detství a dospívání, Univerzita Karlova, Karolinum 2017, uznávaná odborníčka Marie Vágnerová. K významu vyváženého striedania sa rodičov záverom poukazuje na mimoriadne presvedčivé vysvetlenie detskej psycholožičky Mgr. H. L., podľa ktorej striedavá výchova je riešením v prospech dieťaťa, dieťa bude mať voľbu slobodne naplniť svoje citové potreby k obojmu rodičom, nebude musieť svoje city k rodičom kontrolovať a potláčať. Apeluje na všetkých, ktorí vstupujú do riešenia takýchto konfliktov, aby túto možnosť využívali a ak budú určité problémy, nech si predstavia a precítia situáciu, že majú dve deti a majú sa rozhodnúť iba pre jedno dieťa, čo budú v tejto situácii prežívať vo svojom vnútri, ako budú trpieť pri pomyslení na druhé dieťa a potom nech rozhodnú, čo je v záujme každého dieťaťa. Aj keď bude realizovanie striedavej výchovy v praxi náročnejšie a bude mať svoje úskalia, pre celkový psychosomatický vývin detí až do bodu, kedy sa deti stanú rodičmi, má striedavá výchova nedoceniteľný význam. Verí, že postupne takýto typ starostlivosti bude vnímaný pozitívne hlavne preto, že je citlivý k duši dieťaťa. Príslušný článok prikladá v prílohe. Svojmu synovi sa venuje od jeho narodenia, je to najdôležitejší človek v jeho živote. Vlastní rodinný dom, v ktorom má syn svoju izbu, dvor a ideálne podmienky. V tomto dome žil niekoľko mesiacov a dôverne ho pozná. Matka na druhej strane býva so svojimi rodičmi v byte, kde so synom má jednu spoločnú izbu. Súd prvej inštancie a ani ustanovený opatrovník neuvádzajú nič, prečo by mal byť menej hodnotným rodičom. Samotná matka v priebehu konania po pravde napokon uviedla, že plne pri starostlivosti o syna pomáhal, hral sa s ním, krmil ho, prebaľoval, kúpil i uspával. Nie raz bol v jeho opatere počas choroby a pravidelne ho s matkou všade prepravoval, nevyvímajúc pohotovosť, či presuny z a do nemocnice a na vyšetrenia. Ak matka môže dieťa nechať bez dozoru a ísť do zahraničia na dovolenku, ak môže syn byť celý deň v jasličkách, so starými rodičmi a podobne, nie je mu vonkoncom zrejme, prečo by nemohol a nemal byť prioritne s ním, a to v rovnakej miere ako s matkou. A už vonkoncom nerozumie, keďže to napádané rozhodnutie neuvádza, na základe akých úvah dospel súd prvej inštancie k záveru, že by syn mal všetky sviatky a prázdniny tráviť iba s matkou a naňho a jeho rodinu má pripadať iba 5 hodín doobeda počas Štedrého dňa a Veľkonočného pondelku. Keď to matka navrhla, považoval to za jej iracionálny mstivý výstrelok, netušil, že by takáto nerovnosť mohla bez jediného dôvodu a zrozumiteľného vysvetlenia požívať súdne odobrenie. Napokon sa musí ohradiť voči časti obsahu správy Mgr. X. a PhDr. A. zo dňa 2.7.2019, ktorú súd prvej inštancie preberá a cituje v bode 4 napádaného rozhodnutia, uvedená správa mu nebola doručená, bola súdom prvej inštancie iba expresne na pojednávaní, kedy bol vyhlásený rozsudok, prečítaná, a o ktorej tvrdí, že podporuje jeho rozhodnutie. Uvádza, že s klinickou psycholožičkou PhDr. A. sa krátko stretli iba raz. Pri stretnutí boli prítomní obaja rodičia i ustanovený opatrovník zastúpený Mgr. X.R.. PhDr. A. s nimi viedla všeobecný a krátky rozhovor o potrebách dieťaťa, pôsobila veľmi unavene a choro. Napriek jej snahe to prekryť, bolo evidentné, že je myšlienkami na inom mieste. PhDr. A. následne necelý týždeň po našom stretnutí zomrela po dlhšej chorobe. Nikdy nevidela syna a nikdy ani s jedným z nich nevidela cielený rozhovor, či vyšetrenie potrebné pre profiláciu. Ostatné okolnosti uvedené v danej správe, o nevhodnosti striedavej osobnej starostlivosti a silnom naviazaní dieťaťa na matku sú osobnými stereotypnými presvedčeniami Mgr. X., ktorá zrejme tento typ starostlivosti neuznáva. Vôbec nemala napríklad vedomosť o forme striedania 2+2+3, označila ju prasto za „nezmysel“, hoci jej nadriadený orgán Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny túto formu odporúča. Osobné postoje zástupcu ustanoveného opatrovníka, obzvlášť v rozpore s poznatkami vedy a účelom a zmyslom právnej úpravy, však nemôžu byť základom pre to, aby bol ako rodič znevýhodnený. Mgr. X. plne podporila návrh matky a na ním vyslovenú otázku na pojednávaní uviedla, že takáto možnosť styku s maloletým plne rešpektuje podľa jej názoru rovnosť rodičov. Táto osoba na jednej strane napísala, že jediné, čo videla a mohla vidieť, je šťastný syn v jeho náručí a evidentný dobrý vzťah medzi nimi, no to jej nepostačuje, aby vybočila z osobných mantinelov stereotypu „matka je matka“, veď ako otec si neskôr požiadať o zmenu pomerov. Rozhodne tiež popiera, že by kedykoľvek súhlasil s tým, aby uňho syn prespával iba dve noci v mesiaci alebo iným zúženým stykom. Predmetná správa neuvádza pravdivé informácie. Pod enormným tlakom, že sa „má uvedomiť, lebo je len otec“, že dieťa uňho neprespávalo dlho a podobne, iba súhlasil, aby v prípade dohody na režim striedania prešli postupne a syn by bol zo začiatku, napríklad dva mesiace, s ním iba jednu noc, nie však, že sa do budúcnosti vzdá práva tráviť s ním hodnotný čas. Nikdy z požiadavky rovnoprávnosti a dosiahnutia spravodlivého striedania neustúpil. Tento moment považuje za obzvlášť príkrý a bezohľadný voči rodičovi v jeho postavení, matka mu dieťa upiera, nedovolí mu uňho vôbec prespať, ten v zúfaní a bezmocnosti v rámci snahy o dohodu pristúpi aj na jej postupnú realizáciu, a teda kratší čas na prechodné obdobie, a aj to je napokon voči nemu zneužitie. Aj súdu prvej inštancie navrhoval, ak má výhrady k prechodu na okamžité striedanie zo stavu, ktorý cielenne vytvorila matka, aby upravil prechodné obdobie na prvé tri mesiace. Súd prvej inštancie takúto možnosť razantne

odmietol, čo je zachytené na zvukovom zázname z pojednávania konaného dňa 9.7.2019. Voči výrokom II. a III. upravujúcim výšku výživného namieta, že takto stanovené výživné nie je primerané, ak bude jeho návrhu vyhovené a dieťa bude zverené do vyváženej starostlivosti oboch rodičov. Jeho čistý príjem je porovnateľný s matkou, obaja majú okolo 700€ v čistom, pričom náklady matky sú nižšie ako jeho, spláca hypotéku za vlastné bývanie, matka iba prispieva rodičom do domácnosti. Synovi od narodenia sporí 50€ mesačne a zabezpečuje mu všetko, čo potrebuje. Má za to, že suma výživného vo výške 100€ preto nie je primeraná. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žiada odvolací súd, aby rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a zveril maloletého L. M. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ktorí sú povinní a oprávnení zabezpečovať osobnú striedavú starostlivosť o maloletého v bežnom roku v týždenných intervaloch, počas párneho týždňa bude maloletý v starostlivosti otca od stredy 8:00 hod. do piatku do 8:00 hod., ostatné dni bude v starostlivosti matky; počas nepárneho týždňa bude maloletý v starostlivosti otca od pondelka 8.00 hod. do stredy do 8.00 hod. a následne od piatku od 8.00 hod. do pondelka do 8.00 hod., ostatné dni bude v starostlivosti matky s tým, že rodič, ktorému končí interval osobnej starostlivosti je povinný odovzdať v určenom čase maloletého druhému rodičovi v mieste svojho bydliska spolu s jeho osobnými vecami a kartou poistenca. Každý z rodičov je oprávnený maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok, trvalé bydlisko maloletého je trvalé bydlisko matky, daňový bonus bude poberať otec, prídavok na dieťa bude poberať matka, otec je povinný prispievať na výživu maloletého sumou vo výške 70€ mesačne k rukám matky vždy do 15-teho dňa v mesiaci počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku a nepriznal žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania. Ak odvolací súd sa z akéhokoľvek dôvodu rozhodne napádaný rozsudok nezmeniť, navrhuje, aby napádaný rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie. V prílohe k odvolaniu predložil fotokópiu rozsudku Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 4CoP/8/2018 z 5.4.2018; fotokópiu článku Mgr. H.U. L., detskej psychologičky a súdnej znalkyne s názvom 4 otázky a 4 odpovede o striedavej starostlivosti.

4. Matka vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že v danom prípade nie sú naplnené odvolacie dôvody uvádzané otcom a rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za správne, pretože súd vykonal vo veci rozsiahle dokazovanie a vykonanie ďalších dôkazov nebolo potrebné, rozhodnutie je jasné a zrozumiteľné, dostatočne odôvodnené a presvedčivé, pričom súd jednoznačne zistil skutkový stav veci, na ktorom založil svoje rozhodnutie, zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver a nedopustil sa nijakých porušení procesných práv, ani iných väd konania, ktoré by mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Neúspech otca navrhujúceho striedavú starostlivosť oboch rodičov nenapĺňa jeho odvolacie dôvody. Otec maloletého v odôvodnení svojho odvolania zahľuče súd rôznymi odkazmi na judikatúru európskych súdov, pričom pri rozhodovaní o otázke úpravy práv a povinností k mal. dieťaťu nie je možné aplikovať a preberať žiadne súdne rozhodnutia, pretože každý prípad je jedinečný a každé takéto rozhodnutie by malo sledovať predovšetkým záujem dieťaťa. K tvrdeniam otca ohľadom jej starostlivosti o maloletého, jej nástupu do zamestnania a ďalších skutočností, udáva, že do práce musela nastúpiť v čase, keď mal maloletý dvanásť mesiacov, a to predovšetkým z finančných dôvodov. Už celé tehotenstvo prežila sama, s tým, že musela zakúpiť všetky veci pre maloletého sama. Keďže ako slobodná matka žila a žije v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi, musela prispievať na chod domácnosti. V roku 2018 otec maloletého neprispieval na jeho výživu žiadnou finančnou čiastkou, jej materská skončila v máji 2018 a od júna 2018 poberala iba rodičovský príspevok 220€ a prídavok na dieťa 24,34€, čo však nepostačovalo ani na zabezpečenie základných životných potrieb, a preto napriek jej snahe zostať s maloletým doma do jeho troch rokov, dennodenne sa oňho starať a poskytovať mu všetko, hlavne lásku a opateru, musela nastúpiť do práce z dôvodu finančných problémov. Maloletý od svojho narodenia vyrastá v domácnosti so svojimi starými rodičmi a svojou tetou a jej deťmi. Trávili spolu každodenne čas prechádzkami, preto tvrdí, že maloletý je na ňu citovo naviazaný, ako aj na svoju starú matku, keďže sú na seba zvyknutí od prvého dňa. Otec maloletého klame, ak tvrdí, že nevedel o plánovanej dovolenke, keďže ju sám viezol na políciu v Rožňave, aby si vybavila pas. Nie sú pravdivé ani vyjadrenia otca, že na dovolenke bola dlhšie ako sedem dní, ani to, že syna nevzala so sebou na dovolenku zo sebeckosti, keďže skutočným dôvodom bol nepriaznivý zdravotný stav maloletého. Po skúsenostiach zo spoločného života otcovi maloletého nedôveruje, na rozdiel od svojej matky, ktorej dôveruje a ktorá sa o vnuka stará od narodenia. V čase svojej neprítomnosti bola so synom v kontakte cez videohovor. Nie je pravda, že sa otcovi maloletého mstí a vytláča ho z jeho života, práve naopak prispôsobuje sa otcovým aktivitám a sama mu navrhuje náhradné termíny na stretnutie so synom. K otázke sebeckosti uvádza, že práve otec je svojou podstatou narcis a v čase, keď bol maloletý v nemocnici, odišiel s kamarátom na dovolenku na Island a ju so synom musel z košickej nemocnice odviezť jej známy, keďže otec uprednostnil seba a svoje záľuby. Je zarážajúci samotný postoj otca, ktorý na ňu podal trestné oznámenie pre podozrenie z opustenia dieťaťa mladšieho ako tri

roky, ktoré sa vedie pod sp. zn. OPPZ-RV-OPP3-484/2019-P. Toto trestné oznámenie bolo účelové v snahe dosiahnuť vyhovenie jeho návrhu na striedavú osobnú starostlivosť. Ak by otcovi išlo o záujem maloletého, neprivolal by policajnú hliadku, aby dieťa odobrala starej matke. Po jej návrate z dovolenky si dieťa prevzala, pričom otec sa oň nevedel riadne postarať, najmä v oblasti hygieny, dieťa bolo malátne, nevyspaté, na jej rukách hneď zaspalo. Odôvodnenie odvolania otca v časti kritiky PhDr. A. je neetické a svedčí o charaktere otca. Nesúhlasí s tvrdením, že klinická psychologička v čase ich stretnutia pôsobila choro a unavene, práve naopak, hovorila s rodičmi priamo, vysvetľovala dôležitosť ich vzájomnej komunikácie. Samozrejme povedala aj slová, ktoré otec nechcel počuť, preto s jej závermi nesúhlasil. Je pravda, že následne v júli 2019 PhDr. A. zomrela a je absolútne neúctivé súdiť z tohto dôvodu jej dlhoročnú prácu. V neposlednom rade poznamenáva, že otec maloletého jej neustále vyčíta, že má nedostatok finančných prostriedkov a výživné 100€ je preňho neprijateľné, preto má podozrenie, že za otcovým návrhom na striedavú osobnú starostlivosť je práve táto skutočnosť. Otec uvádza, že má príjem cca. 700€, z čoho spláca hypotéku a sporenie pre syna vo výške 50€ mesačne, ale tu treba uviesť, že hneď po vyhlásení rozhodnutia otec zrušil životnú poisťku na maloletého a naozaj spláca už len vlastné bývanie v rodinnom dome. Otec maloletého na výživu syna prispieval rôznymi sumami v rozmedzí od 20€ do 50€, dvakrát prispel vyššou sumou, raz 250€ na kúpu detského kočíka a raz 130€ na kúpu detskej autosedačky, pričom po odpredaji detského kočíka požadoval vrátenie polovice kúpnej ceny. Návrh otca prispievať na výživu syna sumou 70€ mesačne je nepostačujúci, maloletý vo veku 23 mesiacov ešte potrebuje plienky, špeciálne hygienické potreby, špeciálnu detskú stravu a pod., čo z jej príjmu cca. 700€ mesačne nie je možné zabezpečiť. Otec bezhlavo trvá na striedavej osobnej starostlivosti, jeho argumentácia je však len všeobecná a nezohľadňuje konkrétne okolnosti prípadu. Dieťa v takom útlom veku si vyžaduje zverenie do jej osobnej starostlivosti, pretože je na ňu citovo naviazané a potrebuje stabilné rodinné prostredie. Otcovi v styku so synom nikdy nebránila a vždy maloletého na styk riadne pripravila. Napriek pravidelným stykom so synom otec podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, v ktorom takisto vyšlo najavo, že otec sa so synom stretáva, preto súd prvej inštancie tento návrh zamietol. Vzhľadom na uvedené navrhuje, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil. V prílohe k podaniu pripojila elektronickú komunikáciu medzi rodičmi, potvrdenie o zdravotnom stave mal. L. z 16.8.2019, tabuľku s prehľadom styku otca s maloletým, pohyby na bankovom účte preukazujúce platby výživného.

5. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že trvá na svojich písomných a ústnych vyjadreniach poskytnutých v prvoinštančnom konaní. Zastáva názor, že v najlepšom záujme maloletého dieťaťa je vyrastať v rodine, ktorá zabezpečuje riadnu starostlivosť o maloleté dieťa a vytvára podmienky pre zdravý fyzický, psychický a sociálny vývin maloletého dieťaťa s prihliadnutím na útlý vek, zdravotný stav a s tým spojený pravidelný denný režim dieťaťa a každodenné opodstatnené potreby. Záujem maloletého dieťaťa si vyžaduje ochotu a schopnosť rodičov spoločne komunikovať, vedieť sa dohodnúť ohľadne výchovy a starostlivosti o maloleté dieťa, ale tiež vytváranie si pozitívnych citových väzieb k obom rodičom. Je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, aby sa aj do budúcnosti upevňovali a rozvíjali pozitívne vzťahy s otcom a jeho rodičmi, ktorý má aktívny záujem sa v roli otca realizovať. V priebehu konania opakovane vykonával opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí v zmysle vykonaných pohovorov s účastníkmi konania samostatne, ako aj za účasti oboch rodičov. Rodičom poskytla psychologické poradenstvo klinická psychologička PhDr. W. A., ktorej úlohou bolo prioritne poskytnúť rodičom odborné stanovisko z pohľadu ontogenetickej (vývinovej) psychológie s prihliadnutím na vek maloletého dieťaťa, denný režim a opodstatnené potreby a s tým súvisiace špecifiká vývinu dieťaťa. Úlohou klinického psychológa v rámci poskytovaného psychologického poradenstva nie je vykonanie diagnostiky rodičov maloletého, ako sa mylne otec maloletého dieťaťa nazdáva. K tejto skutočnosti, ako aj ku skutočnostiam ohľadne predpokladov k rodičovským zručnostiam a schopnostiam je spôsobilý vyjadriť sa súdom ustanovený súdny znalec z odboru psychológie, resp. pedopsychológie. Treba uviesť, že stretnutie rodičov maloletého dieťaťa u klinického psychológa bolo ťažké z dôvodu pracovnej vyťaženia rodičov, ako aj z dôvodu nepriaznivého zdravotného stavu maloletého dieťaťa, ktoré bolo v priebehu súdneho konania opakovane choré, užívalo pediatrom odporúčanú antibiotickú liečbu, bolo tiež hospitalizované v DFN v Košiciach. Kolízny opatrovník organizačne zabezpečil stretnutie rodičov a maloletého dieťaťa za účelom pozorovania vzťahov a emočných väzieb dieťaťa k obom rodičom a pozorovaním vzájomnej komunikácie a kooperácie rodičov. Nikdy nespochybňoval rodičovské zručnosti a rodičovskú lásku otca voči svojmu maloletému dieťaťu, skôr vyzdvihoval jeho pozitívny a zodpovedný prístup k svojmu otcovstvu v súčasnosti, ako aj do budúcnosti. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že počas opakovaných rozhovorov s účastníkmi konania, tí opakovane preukázali vôľu a ochotu sa vo veciach výchovy a starostlivosti o svoje maloleté dieťa podľa citácie otca „v dobrom zámere sa ústretovo dohodnúť“.

Z tohto dôvodu necháva na zváženie súdu druhej inštancie ambivalentný postoj otca v prítomnosti kolízneho opatrovníka a jeho vyjadreniam na súdnom pojednávaní. Z uvedeného titulu tiež poukazuje na skutočnosť, že žiadny návrh vo veciach výchovy a starostlivosti o maloleté dieťa nie je dobrý alebo zlý, prioritou vo veci je najlepší záujem maloletého dieťaťa s prihliadnutím na jeho špecifiká a odôvodnené potreby. Kolízny opatrovník háji práva a právom chránené záujmy maloletého dieťaťa a sleduje najlepší záujem dieťaťa v zmysle platnej legislatívy, ako aj v zmysle interných noriem Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny. Prednesené návrhy a vyjadrenia na súdnych pojednávaniach, písomnou a ústnou formou, teda nie sú viazané návrhom, resp. protinávrhom jedného, prípadne oboch rodičov maloletého dieťaťa. Súčasťou jeho vyjadrenia, či už písomného alebo ústneho, v zmysle internej normy Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny č. 039/2018, účinnej od 05.06.2018, o vykonávaní funkcie kolízneho opatrovníka a súvisiacich opatreniach sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny, je návrh alebo odporúčanie súdu, ako má vo veciach výchovy a starostlivosti o maloleté dieťa rozhodnúť, pričom tento návrh musí byť v súlade so záujmom dieťaťa. Rozhodnúť vo veci samej je výlučne v kompetencii konajúceho súdu. Zastáva názor, že nie je v kompetencii kohokoľvek bez adekvátneho vzdelania v oblasti medicínskych vied v danom odbore vyjadrovať sa ku zdravotnému stavu, prípadným symptómom a stanovovaní neurčitých a domýšľavých diagnóz klinickej psychologičky PhDr. W. A.. Tento postoj, ako aj vyjadrenia otca maloletého dieťaťa v predmetnom odvolaní nekorešponduje s etickými normami spoločnosti a spoločensky žiaducim správaním sa. Rovnako nie je veci primerané podsúvať svoje presvedčenia a vyjadrenia za presvedčenia a vyjadrenia kolízneho opatrovníka, ktorý otcom dieťaťa prezentované vyjadrenia nikdy neprezentoval ako svoje presvedčenie, ako aj vyjadrenia a postoje rodiča, ktorý podáva voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie odvolanie na uznávanie, resp. neuznávanie istých výchovných stereotypov, ktoré by mal vraj kolízny opatrovník preferovať. Sociálny pracovník vykonáva svoju prácu v súlade s platnou legislatívou, ako aj s princípmi etiky sociálneho pracovníka, nie v súlade s očakávaniami a hypotézami rodičov maloletého dieťaťa. Na základe uvedených skutočností navrhuje potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie v plnom rozsahu.

6. V odvolacej replike otec uviedol, že kolízny opatrovník ponúka množstvo všeobecných fráz, ktoré však nemajú žiadnu priamu relevanciu ku konkrétnym okolnostiam tohto prípadu a najmä nezodpovedajú jeho reálnemu správaniu. Kolíznemu opatrovníkovi vytyka, že na jednej strane tvrdí, že je v najlepšom záujme dieťaťa, aby sa jeho vzťahy s ním a jeho rodičmi upevňovali a rozvíjali. Opakuje, že nikdy nespochybňoval jeho rodičovské zručnosti a rodičovskú lásku voči synovi, že skôr vyzdvihoval jeho pozitívny prístup k otcovstvu. Na druhej strane však bez zábran tvrdí, že zotrváva na stanovisku, že jeho rodičovská rovnosť je zachovaná, ak syna smie vidieť iba tri hodiny dvakrát do týždňa, dve noci v mesiaci a päť hodín počas Vianoc a Veľkej noci. Kolízny opatrovník opätovne nevysvetľuje, z čoho jeho návrh vychádza, ak nie z osobného vnútorného nastavenia nadradovať rodiča ženského pohlavia a subjektívneho negatívneho postoja k rovnocennej striedavej výchove dieťaťa oboma rodičmi ako takej. Právny poriadok Slovenskej republiky, Dohovor o právach dieťaťa, poznatky vývojovej psychológie detí, ani rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít nedávajú priestor na diskrimináciu jedného z rodičov, už vôbec nie titulom pohlavia, napriek tomu tak kolízny opatrovník činí bez zrozumiteľného a jasného vysvetlenia. Súhlasí s kolíznym opatrovníkom, že prednášanie stanovísk naoko akoby boli názorom klinického psychológa, ktorý bezprostredne po krátkom stretnutí podľahol dlhodobej chorobe, je neetické a spoločensky nežiaduce. Je zarmucujúce, že bol nútený v zúfalej snahe, aby nebol vytlačený zo života jediného dieťaťa, vôbec poukazovať na tieto nedôstojné okolnosti. Nie je vonkoncom v poriadku, ak súd prvej inštancie odmietne priznať rovnocennú starostlivosť, lebo to údajne vyplýva zo záverov klinického psychológa, čo je informácia, ktorú tento súd získal od kolízneho opatrovníka, ktorý však dané závery od klinického psychológa nemá a nemôže mať, keďže aj sám priznáva, že sa nerealizovala profilácia na zistenie predpokladov pre výchovu a daná psychologička syna nikdy ani len nevidela, k jeho konkrétnym potrebám sa preto nevyjadrovala a ani sa nemohla. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti preto rozporuje tvrdenie kolízneho opatrovníka, že konal v tomto prípade v súlade s platnou legislatívou, či princípmi etiky sociálneho pracovníka, už vôbec nepostupoval v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Od počiatku tak pred kolíznym opatrovníkom ako i súdom prvej inštancie tvrdil, že chce byť rovnocenným rodičom, svojho syna má nadovšetko rád a je naklonený akejkolvek dohode, ktorá by k tomu prispela. Počas konania jasne preukázal, že matka kladie sústavné prekážky a jej správanie je nevyspytateľné, náladové a často nezodpovedné. Nie je mu zrejmé, v čom kolízny opatrovník našiel ambivalentnosť na jeho strane, ak však v tom, že nebol ochotný súhlasiť s možnosťou tráviť so synom iba zopár hodín v mesiaci, či päť hodín na Vianoce, tak danú ambivalentnosť ako milujúci rodič svojho dieťaťa prijíma a nevie ako uchopiť predstavu, že akákoľvek osoba, nie to už kolízny

opatrovník, nedokáže danému porozumieť. Svet je plný opustených detí a rodičov, ktorí sa nechcú dať z ich života vytlačiť, lebo sú „len otcovia“, dávajú nálepky, a dokonca orgán, ktorý má najdôležitejšie právo dieťaťa, právo na výchovu oboch rodičov, prioritne chrániť. Je škoda, že kolízny opatrovník sa nijako nevyjadril k správaniu matky a nežiada aj to zohľadniť. Napokon k tvrdeniu o opakovanom poskytovaní sociálnoprávneho poradenstva uvádza, že i to bolo silne poznačené bezdôvodným automatickým a neprevereným preferovaním matky, najmä však bolo bez akéhokoľvek výsledku. Keď sa mu matka začala mstiť po tom, čo zistil, že potajme opustila na týždeň dieťa, prestala mu syna dávať, začala ho ignorovať, požiadal o nariadenie neodkladného opatrenia, toto mu súd prvej inštancie zamietol na základe informácie, že sa telefonicky spojil s kolíznym opatrovníkom, ktorý sa následne spojil s matkou a tej stačilo povedať, že mu v styku nebráni ani brániť nebude, čím bolo ustálené, že niet prečo situáciu upravovať. Opätovne žiadal kolízneho opatrovníka o pomoc, ten mu však len textovou správou oznámil, že matka stretnutie odmietla a viac urobiť nevie, s odporúčaním nech si rozsah styku eviduje. Na preukázanie uvedených skutočností navrhuje vykonať nasledujúce listinné dôkazy: uznesenie Okresného súdu Rožňava č. k. 7P/66/2019-174 zo 16.8.2019 (súčasť súdneho spisu), textová komunikácia s kolíznou opatrovníčkou p. Mlynárovou z 19.8.2019, ktorú pripojil ako prílohu k svojmu vyjadreniu.

7. Otec k vyjadreniu matky uviedol, že je po právnej stránke protirečivé, po skutkovej v mnohom nepravdivé alebo pravdu zamlčujúce. Bez konkretizácie udáva, že súd prvej inštancie vykonal rozsiahle dokazovanie a preto je prijateľné, že odmietol ním navrhované znalecké dokazovanie, aby zistil jednak ich osobnostné predpoklady ako rodičov a jednak, aby odborník posúdil ich syna a jeho emocionálne a iné potreby. Argument nízkeho veku dieťaťa podľa ustálenej rozhodovacej praxe v zásade odpadá najneskôr momentom, kedy je dieťa spôsobilé navštevovať predškolské zariadenie. Nesúhlas jedného z rodičov s rovnocennou striedavou starostlivosťou môže byť zas braný do úvahy iba ak je založený na dôvodoch, ktoré sú spôsobilé intenzívnym spôsobom negatívne zasiahnuť do záujmu dieťaťa (pozri napr. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 1206/09). Syn navštevuje predškolské zariadenie od 12-tich mesiacov a v konaní matka doteraz neuviedla jediný racionálny dôvod, prečo by on mal byť v takom značnom rozsahu obmedzovaný, žiaden neuvádza ani v ostatnom vyjadrení. Apeluje na skutočnosť, že rozhodovacia prax všetkých súdov zhodne udáva, že rovnocenná a vyvážená starostlivosť je obzvlášť v záujme dieťaťa, ak rodičia bývajú v bezprostrednej blízkosti. S matkou už snád ani nemôžu bývať bližšie. V každom prípade, súd prvej inštancie ho vytlačil na okraj. Vyjadrené v číslach, priemerný mesiac má 720 hodín, podľa súdu prvej inštancie smie so svojím synom tráviť necelých 100 hodín, čo je menej ako 15% z mesiaca a navyše iba päť hodín počas Vianoc či Veľkej noci. K takej výraznej diskriminácii musí byť vážny, jednoznačný a preskúmateľný dôvod, súd ani matka ho však neuvádzajú. Rozhodne ním nie je skrývanie sa za údajné závery klinického psychológa, ktorý jednak dieťa nikdy nevidel, nerobil žiadnu cieľnú diagnostiku a navyše bezprostredne po krátkom stretnutí zomrel po ťažkej chorobe. V prvom rade dôvod, prečo matka počas tehotenstva nežila s ním a prečo napokon odišla aj z domácnosti, bola skutočnosť, že nadviazala vzťah s iným mužom. Matku svojho syna mal naozaj rád, no nie je možné žiť s niekým, kto je opakovane neverný a netají sa tým, že pre neho nič neznamená. Matka asi zabudla, že v neopatrnosti nechala otvorený svoj profil na internete s komunikáciou s p. F. F., priateľom, s ktorým sa stýkala počas tehotenstva, a kde mu okrem iného vyznáva lásku a jasne uvádza ako si s ním nevie predstaviť život. K styku s týmto mužom aj po narodení syna sa mu napokon priznala aj sama. Za daných okolností bol v živote matky dieťaťa počas tehotenstva a po narodení syna v maximálnom možnom rozsahu. Je absolútne klamstvo, že by na syna neprispieval a nepomáhal jej, uhradil napr. náklady spojené s pôrodom a mnohé iné. Od júna 2017 dodnes matke prispel finančne alebo zabezpečil veci v hodnote spolu vo výške viac ako 6.700€, a to sú len výdavky, na ktoré si vie s odstupom času spomenúť a ktoré vie dokázať. Nie sú v tom zahrnuté náklady na bývanie, kým žila matka s maloletým uňho, ani náklady na pohonné hmoty, výlety a podobne. Životnú poisťku maloletého, ktorú uzavrel pri jeho narodení, zrušil výlučne preto, že mu matka ostentatívne počas konania založila ďalšiu. V čase, keď syna hospitalizovali, odmietla mu napriek opakovanej žiadosti odovzdať doklady o hospitalizácii, aby si uplatnil náklady v danej poisťovni, lebo tak chce urobiť ona vo svojej. Ak mu matka vytyka odchod na Island, zamlčuje zásadné rozdiely v ich počínaní. Túto cestu mal dlhodobo naplánovanú a matka o nej vedela, s jeho odchodom súhlasila nielen ona, ale konzultoval ho aj s vrchnou sestrou v nemocnici, kolíznym opatrovníkom, ba dokonca so starou matkou zo strany matky. Jeho odchod totižto pripadol na deň, keď syna už z nemocnice prepúšťali. Cestoval so súhlasom všetkých uvedených osôb a zabezpečil pre matku a maloletého úplne všetko. Počas hospitalizácie im zabezpečoval všetky potrebné veci, absolvoval vyšetrenia. Matka mu nemusela nič vybavovať, k synovi ho v nemocnici bez problémov púšťali, vždy sa pýtal k nemu, na pohotovosti chcel napr. byť iba s ním

na rukách. Z textovej správy matky zo 7.7.2019, že možno bude potrebovať cestovný pas, že jej navrhli dovolenku v Turecku, ale ešte neodpovedala, rozhodne netušil, že do zahraničia cestovať bude a že tak urobí bez toho, aby mu to oznámila, ba dokonca, že sa to bude snažiť zatajiť. Matka vynechala tú skutočnosť, že mu jej matka odmietala povedať, kde sa nachádza a kedy sa vráti. Odmietala to povedať i privolanej policajnej hliadke. Matka pravdu priznala až v telefonáte s príslušníkom policajného zboru. Nemal vonkoncom vedomosť, že syn je tak dlho bez rodičov a že matka je v zahraničí. K svojmu postupu a obavám mal zásadný dôvod, keďže čo matka nepriznáva a kolízny opatrovník ani súd prvej inštancie nepovažovali za potrebné zohľadniť je, že otec matky je častým užívateľom alkoholu a v podguráženom stave je agresívny, kričí a neštíti sa udrieť. Priložil textovú komunikáciu s matkou, v ktorej priznáva, že jej otec na syna kričí, že jej kedykoľvek dá facku. Takejto osobe nechala matka bez jeho vedomia syna. Celodenná starostlivosť o dieťa do dvoch rokov je náročná a nepatrí na celý týždeň starým rodičom, nie to ešte takým, z ktorých jeden je pravidelným užívateľom alkoholu so sklonsmi k agresii. Nebráni matke, aby si šla oddýchnuť, viackrát jej povedal, že bude len rád, ak pôjde na víkend niekam, kým on bude s maloletým, no nikdy nebude súhlasiť, aby počas jej neprítomnosti bol syn iba s jej rodičmi, bez jeho vedomia a súhlasu. Na záver poukázal na realitu ako málo mu matka syna umožňuje vídavať. Na jeho pravidelné dopyty odpovedá sporadicky, niekedy v poslednej možnej minúte. Ignoruje aj žiadosti jeho matky, či smie vnuka vidieť, hoc sa o neho intenzívne do jedného roka života počas dňa starala. Nemá žiaden presný harmonogram, žiaden predvídateľný režim a jeho styk so synom je plne závislý na doprosovaní sa matke, jej nálade a ojedinelým momentom, kedy jej vyhovuje, že ho postráži, lebo má iné plány. V prílohe prikladá presný prehľad styku so synom od jej návratu z dovolenky, odkedy sa mu začala mstiť. Ako uviedol, súd prvej inštancie mu priznal možnosť byť so synom iba necelých sto hodín mesačne, z ktorých mu matka neumožní ani 20%. So synom mal byť od konca júla 2019 189 hodín, no bol iba 51 hodín. Prespávanie syna uňho odmieta s argumentáciou, že „nebude u teba spať a bodka“. Dnes má syn narodeniny a matka na jeho žiadosť, aby ho smel vidieť, má iba slová, aký je sebec. Syn dostal hnačky deň predtým, matka sa naňho obrátila, či sa o neho vie postarať, kým si za päť minút snažil zariadiť veci, iba odrazu napísala, že si to už vyriešila a hotovo. Odrazu možnosť, aby sa o neho mohol postarať aj on, odpadla, rovnako ako možnosť byť s ním v deň jeho narodením, matka mu napokon až o 15.23 napísala, že ho smie na hodinu vidieť, hoci by mal za normálneho stavu stráviť noc uňho. Je to absolútne neúnosná situácia. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti naďalej žiada odvolací súd, aby rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a zveril maloletého L. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov tak, ako to uviedol v petite svojho odvolania. Ak odvolací súd sa z akéhokoľvek dôvodu rozhodne napádaný rozsudok nezmeniť, navrhuje, aby rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. V prílohe k odvolacej replike podal otec elektronickú komunikáciu medzi ním a kolíznou opatrovníčkou; prehľad výdavkov na maloletého; textovú komunikáciu s matkou preukazujúcu správanie jej otca; prehľad styku s maloletým; textovú komunikáciu s matkou ohľadom starostlivosti o maloletého a jeho narodenín.

8. V ďalšom podaní otec vyslovil poďakovanie za nariadenie neodkladného opatrenia uznesením č. k. 7CoPno/1/2020-471 zo 6.3.2020, vďaka ktorému po takmer dvoch rokoch mohol opäť začať so svojím synom tráviť aspoň aký-taký ucelený čas, ktorý mu matka dovtedy upierala. Dodržiavanie predmetného neodkladného opatrenia nešlo jednoducho, matka ho začala rešpektovať až po opakovanom zásahu polície, kolízneho opatrovníka a intervencie Referátu poradensko-psychologických služieb. Musel navštíviť synovho lekára, pretože sabotovať styk so synom matka skúšala aj skrz jeho údajnú chorobu. Potvrdenie lekára o opaku a spoločný tlak všetkých týchto zložiek pomohol a styk s maloletým sa dnes dá označiť za pravidelný. Pálčivo však naďalej rezonuje bolesťne minimálny rozsah styku, preto sa obracia na súd so žiadosťou, aby v predmetnej veci konal v merite. Syn bude mať čoskoro tri roky, napriek tomu je z jeho života vylúčený na zopár hodín týždenne a dve noci v mesiaci. Syn je pritom s ním veľmi rád a úpenlivo sa dožaduje tráviť s ním dlhší a hodnotnejší čas. V tomto konaní podrobne opísal a podložil dôkazmi nevhodné správanie matky, ktorá uprednostňuje seba pred právami dieťaťa a neštíti sa ničoho, aby ich vzťah narušila. Okrem iného do súdneho spisu doložil zvukové nahrávky preukazujúce arogantné a neúctivé správanie sa matky voči nemu v prítomnosti maloletého. Predložil tri z nich, a to nahrávku, ktorá zachytáva reakciu syna, až sa po prvej noci uňho dozvedel, že už musí ísť späť k matke. Nahrávku predkladá v dlhšom rozsahu, aby bolo zrejmé, že odpor a plač nebol vyvolaný ani simulovaný, ale prirodzený a ozaj smutný; nahrávku, ktorá zachytáva spontánne a veselé správanie sa syna, keď je s ním; nahrávku, ktorá zachytáva negatívnu reakciu syna, keď mu navrhol, aby matka prišla na jeho dvor za nimi pozrieť sa na nich, na rozdiel od matky sa veľmi snaží, aby mal syn dojem, že jeho rodičia sa správajú k sebe milo a so vzájomnou úctou. Je úprimne presvedčený, že takmer trojročné dieťa s takým kladným vzťahom k svojmu rodičovi by nemalo byť limitované v jeho

práve na hodnotný a rovnocenný vzťah s ním. Aktuálne dve noci v mesiaci a päť hodín počas Vianoc sú prosto kruté a nespravodlivé. Opätovne zdôrazňuje, že súd prvej inštancie ho takto limitoval bez jediného relevantného dôvodu, čo je aj základným pilierom jeho odvolania. Matka ho niekoľkokrát chcela od syna úplne odstaviť argumentujúc, že kým tu je vírus, syn bude iba s ňou doma. Ponúkol jej, aby prišli k nemu na toto obdobie, má priestranný dom, bezpečnú záhradu, matka býva so synom v detskej izbe s rodičmi vo veľkom bytovom dome, všetko bezúspešne. Tiež mu syna nikdy nedala ani o minútu viac, hoc ju prosil, lebo vie, že chodila do práce, kým on môže pracovať z domu. Aké neúnosné a bezradné sú jeho pocity, keď jeho brat náhodne z auta vidí, že v čase karantény nie je syn s matkou, ale so skupinkou cudzích ľudí a detí bez nej niekde na sídlisku namiesto uňho v bezpečí na záhrade. S prihladením na uvedené žiada odvolací súd, aby v predmetnom konaní meritórne rozhodol a doprial mu po rokoch práva, ktoré by mali byť pre každého rodiča samozrejme. Záverom súd druhej inštancie žiada aj o zohľadnenie jeho reálnych príjmových možností za ostatný rok, ktoré jednoznačne preukazujú, že výživné nariadené súdom prvej inštancie nie je primerané. Je samostatne zárobkovo činnou osobou, pričom jeho mesačné príjmy dlhodobo nepresahujú 700€ mesačne, v aktuálnej pandemickej situácii sa nedá očakávať ich nárast, skôr naopak. Z tohto príjmu musí mesačne pravidelne uhrádzať zdravotné a sociálne odvody, spolu vo výške zaokrúhlene 260€ a splátku hypotéky zaokrúhlene 270€. Po uhradení aktuálneho výživného 100€ mesačne mu preto následne na všetko ostatné ostáva 70€, čo je suma, z ktorej nevie pokryť ani len základné potreby. Je odkázaný na pomoc rodiny, čo nie je dlhodobo únosné. Príjem matky je pritom vyšší ako jeho, zaokrúhlene 650€ netto, býva s rodičmi, teda jej náklady na bývanie sú minimálne. On býva sám v rodinnom dome, ktorý opravil po starých rodičoch, a ktorý raz ostane jeho synovi, je to hodnota, ktorú mu zanechá. Preto žiada odvolací súd, aby jeho vyživovaciu povinnosť znížil na 50€ mesačne, ktorá je pri zohľadnení vyššie uvedených príjmov a nákladov únosná. V prílohe k podaniu predložil CD nosič s nahrávkami podľa textu a fotografiou syna s cudzími osobami a deťmi vonku 26.4.2020; faktúry od decembra 2019 do apríla 2020.

9. Z evidenčných pomôcok odvolací súd zistil, že uznesením Krajského súdu v Košiciach č.k. 7CoPno/1/2020 zo 6.3.2020 bol upravený styk otca s mal. L. každý párný týždeň v utorok a štvrtok od 15.00 hod. do 18.00 hod., každý nepárny týždeň v pondelok a stredu od 15.00 hod. do 18.00 hod., každý nepárny týždeň od piatku 15.00 hod. do soboty 18.00 hod.. Otec je oprávnený maloleté dieťa v čase určenom pre začiatok styku prevziať v predškolskom zariadení, ktoré dieťa navštevuje a povinný po ukončení styku v určenom čase maloletého matke odovzdať pred jej bytom. Matka je povinná mal. L. na styk s otcom riadne pripraviť. Zároveň bola mal. L. M. nar. XX.X.XXXX a jeho rodičom X. M. nar. X.X.XXXX a Q. M. nar. X.X.XXXX povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Rožňave po dobu 3 mesiacov. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia je zrejmé, že dôvodom nariadenia neodkladného opatrenia bola osvedčená naliehavosť bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania rešpektujúc najlepší záujem maloletého L., pretože matka bez relevantného dôvodu neumožňuje kontakt maloletého s otcom, čím je otec fakticky vylúčený z akejkoľvek starostlivosti o maloletého. Odvolací súd skonštatoval, že určenú formu a frekvenciu styku považoval za súladnú s najlepším záujmom maloletého L., ktorý je ešte v útlom veku s prihliadnutím na dlhodobú odlúčenosť od otca napriek ich silnej psychickej a fyzickej naviazanosti. S poukazom na konfliktný vzťah medzi rodičmi a nedostatok ich primeranej komunikácie týkajúcej sa maloletého dieťaťa, odvolací súd považoval za potrebné bezodkladne nariadiť rodičom dieťaťa, ako aj dieťaťu podrobiť sa odbornému poradenstvu po dobu 3 mesiacov za účelom odstránenia komunikačných problémov medzi rodičmi vo vzťahu k zabezpečovaniu starostlivosti o dieťa, ktoré je poznačené výrazným konfliktom medzi rodičmi manifestovaným aj pred maloletým dieťaťom. Záverom odvolací súd akcentoval, že prístup rodičov k nariadenému odbornému poradenstvu, ako aj jeho výsledky budú mať nepochybne význam pre rozhodnutie vo veci samej.

10. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

12. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie aj s konaním, ktoré mu predchádzalo v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine a zákonne rozhodol o zverení mal. L. do osobnej starostlivosti matky, o tom, že obaja rodičia budú zastupovať a spravovať majetok maloletého, o zamietnutí návrhu na striedavú osobnú starostlivosť a o výživnom od otca pre mal. L., pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie rozsudku v týchto výrokoch presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. K odvolacím námietkam otca týkajúcim sa zamietnutia jeho návrhu na zverenie mal. L. do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, odvolací súd zdôrazňuje, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované zákonné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, navrhovaním a hodnotením dôkazov, ani aby prebral a riadil sa ním predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj IV.ÚS 252/2004, I.ÚS 50/2004, II.ÚS 3/1997, II.ÚS 251/2003). Za porušenie tohto základného práva teda nemožno považovať neúspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súd zistí po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodne za predpokladu, že jeho skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu súdom by bolo možné uvažovať len vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam.

13. Pokiaľ otec namieta nedostatočné zistenie skutočného stavu veci, je potrebné poznamenať, že ani pri rešpektovaní vyšetrovacej zásady súd nemusí vykonať všetky účastníkom navrhnuté dôkazy, pretože výber dôkazov, ktoré sa budú v rámci dokazovania vykonávať je výlučne na súde aj s poukazom na článok 10 ods. 1, 2 základných princípov CMP, z ktorého vyplýva, že dôkazy a tvrdenia účastníkov hodnotí súd podľa vlastnej úvahy, v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, pričom žiaden dôkaz nemá predpísanú silu. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka v sebe obsahuje i právomoc súdu posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I.ÚS 52/2003). Napokon konajúci súd sa vysporiadal s námietkami otca týkajúcimi sa zamietnutia jeho návrhu na striedavú osobnú starostlivosť uplatnenými v odvolaní, ktoré v prevažnej miere tvorili jeho obranu už v priebehu konania na súde prvej inštancie. Aj podľa názoru odvolacieho súdu nebolo v danej veci potrebné priberať znalca z odboru psychológia, pretože na rozhodnutie o tom, ktorá forma osobnej starostlivosti o maloletého je v danej veci v záujme maloletého postačovali dôkazy, ktoré sa už nachádzali zadokumentované v spise.

14. Čo sa týka námietky nesprávneho právneho posúdenia veci, odvolací súd konštatuje, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav a dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho však interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. V danom prípade súd prvej inštancie aplikoval správny právny predpis a správne ho aj interpretoval. Otázka posúdenia najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa nie je otázkou skutkovou, ale právnou a ako už bolo spomenuté súd pri tomto posudzovaní nie je viazaný právnym názorom účastníka konania. Odvolací súd ďalej podotýka, že nesprávnym procesným postupom v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie) znemožňujúca strane sporu (účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní. Pojem procesný postup nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním na meritórnou rozhodovaciu činnosť súdu; je ním len priebeh konania sám, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou (návrhom) uplatneného nároku (porov. uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo 234/2018).

15. Novela Zákona o rodine vykonaná zákonom č. 217/2010 Z. z. zaviedla do rodinného práva inštitút striedavej osobnej starostlivosti. Predpokladmi na rozhodnutie súdu o striedavej osobnej starostlivosti, ktoré musia byť splnené kumulatívne sú jednoznačný záujem dieťaťa na zverení do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, lepšia možnosť zaistenia potrieb dieťaťa pri tomto spôsobe osobnej starostlivosti ako pri výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov, spôsobilosť rodičov vychovávať dieťa, záujem obidvoch rodičov o osobnú starostlivosť o dieťa, súhlas aspoň jedného z rodičov so zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti. Pokiaľ je záujem dieťaťa prvoradým hľadiskom, potom je potrebné dôjsť k logickému záveru, že predpokladom na rozhodnutie súdu o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti je vysoká miera schopnosti dohody rodičov a nevyhnutnosť intenzívnej komunikácie týkajúcej sa potrieb maloletého dieťaťa. Rodičia sa musia vedieť dohodnúť o veciach súvisiacich so školskou dochádzkou aj s mimoškolskými aktivitami a záujmami dieťaťa, vrátane financovania potrieb dieťaťa. Rozhodnutie o striedavej osobnej starostlivosti o maloleté dieťaťa by ideálne malo vychádzať zo spoločnej vôle rodičov a ich dohody, schopnosti spolu komunikovať a spolupracovať a nezapájať dieťa do svojich osobných problémov, pretože v záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania, rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované práva dieťaťa. Za situácie, kedy obaja rodičia sú všeobecne rovnako spôsobilí sa o svoje dieťa riadne starať (daný prípad), je potrebné zohľadniť najmä osobnosť dieťaťa a jeho schopnosť sa vysporiadať so záťažou, ktorú rozpad rodiny prináša. Je potrebné brať ohľad na citovú orientáciu dieťaťa, aj hodnotu danú stálosťou výchovného prostredia a na možnosť zachovania a rozvíjania jeho citových väzieb k blízkym osobám aj v širšom okolí, k jeho priateľom a záujmom. V neposlednom rade je potrebné vziať do úvahy - a to najmä u malých detí - ktorý z rodičov sa o dieťa doteraz osobne staral, dbal o jeho citovú a rozumovú výchovu a v podstate predstavoval pre dieťa ústrednú osobu, ku ktorej je citovo pripútané. Odvolací súd má pritom za to, že v tejto veci súd prvej inštancie tieto kritériá zohľadnil a splnil, pretože odôvodnenie svojho rozhodnutia založil na uprednostnení záujmu maloletého podloženého vykonaným dokazovaním.

16. Model striedavej starostlivosti síce možno vo všeobecnosti považovať za model starostlivosti, ktorý je v záujme maloletých detí, neplatí to však absolútne. I keď striedavá starostlivosť má svoje pozitíva pri zachovaní rovnocenného vzťahu dieťaťa s rodičmi, ako preukazoval otec v odvolacom konaní rôznymi článkami a rozhodnutiami, je nutné uvedomiť si, že prináša aj zvýšené nároky na psychiku dieťaťa, ale aj rad požiadaviek na rodičov. Prináša zvýšené nároky na ich vzájomnú komunikáciu a schopnosť dohodnúť sa na jednotnom postupe vo výchove dieťaťa a na riadnom zabezpečení jeho potrieb. Neustála výmena prostredia, v ktorom dieťa vyrastá, môže mať okrem pozitívnych vplyvov aj negatívne vplyvy, keďže dieťa si takúto formu výchovy berie ako vzor do života a pri niektorých povahách detí sa táto nejednotnosť, resp. nestálosť prostredia môže odraziť aj na ich psychickom vývine. Z uvedeného dôvodu je potrebné náležite skúmať, či sú splnené zákonné predpoklady na striedavú starostlivosť o dieťa, predovšetkým či je uvedené v záujme dieťaťa. Vzhľadom na nízky vek mal. L. a preukázanú problematickú komunikáciu rodičov, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre uľahčenie adaptácie dieťaťa na striedavú starostlivosť v záujme riadneho zabezpečenia jeho potrieb a vývoja, nepovažuje ani odvolací súd striedavú starostlivosť vo forme akú navrhuje otec za súčasného stavu za vhodnú. Aj keď obaja rodičia majú vytvorené vhodné podmienky na výchovu maloletého a majú k nemu dobrý vzťah, samotná schopnosť rodiča zabezpečiť starostlivosť o dieťa, ani dobrý vzťah dieťaťa k rodičovi, nepostačuje na záver o vhodnosti striedavej starostlivosti rodičov. Skutočnosť, že rodičia nedokážu medzi sebou konštruktívne komunikovať, čo nakoniec vyplýva i z listinných dôkazov založených v spise, odôvodňujú dostatočný podklad pre záver, že striedavá osobná starostlivosť by v tomto štádiu konania nezabezpečila dieťaťu stabilitu a zdravý prirodzený vývin. Odvolací súd akcentuje, že nejde o jediný rozhodujúci faktor, ale ako už bolo vyššie uvedené, vzájomná komunikácia je pri nariadení striedavej starostlivosti veľmi dôležitá. Pri striedavej starostlivosti je potrebné, aby rodičia spolu komunikovali, a to nielen pri odovzdávaní dieťaťa, ale aj o jeho výchove, predškolských aktivitách, zdravotnom stave, trávení voľného času a vôbec všetkých záležitostiach, ktoré s výchovou dieťaťa súvisia. Na základe uvedených skutočností odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie považuje v záujme maloletého L., jeho zverenie do výchovy len jedného z rodičov, a to matky, v ktorej starostlivosti je maloletý i v súčasnosti, a na ktorú je ešte vzhľadom na svoj nízky vek viac emočne fixovaný ako na otca. Navyše, striedanie domácností rodičov a teda aj iných zvyklostí každé dva až tri dni pri striedavej starostlivosti (2+2+3) ako navrhoval otec, by predstavovalo pre maloletého riziko nepriaznivého vplyvu na jeho psychický vývin a ohrozenie stability jeho výchovného prostredia. Najmä cez týždeň, keď ešte maloletý navštevuje predškolské zariadenie a potrebuje sa každý deň vysporiadať s novými situáciami, ktoré v

kolektíve zažíva, je ešte žiaduce, aby sa jeho zvyklosti a prostredie najmä večer nemenili. Je všeobecne známe z konštantnej súdnej praxe súdov, že práve večer pred spaním predstavuje čas, kedy dieťa najviac spracúva zážitky z dňa a opakovanie rovnakých zvyklostí s rovnakými osobami mu tieto situácie pomáha lepšie zvládať a adaptovať sa na ne. Odvolacie námietky otca a aktuálnu situáciu v rodine reflektujú na záujem maloletého, odvolací súd zohľadnil pri prejednávaní výroku o úprave styku otca s maloletým.

17. Pokiaľ ide o určenie výživného, odvolací súd uvádza, že konajúci súd sa vysporiadal s námietkami otca uplatnenými v odvolaní, ktoré tvorili jeho obranu čiastočne už aj v priebehu konania na súde prvej inštancie a otec ani v priebehu odvolacieho konania neuviedol žiadne relevantné skutočnosti majúce za následok iné rozhodnutie o rozsahu jeho vyživovacej povinnosti voči maloletému. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dodáva, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Na tieto skutočnosti prihliada aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku alebo majetkového prospechu. Pri rozhodovaní o výživnom je rozhodujúci príjem, ktorý by rodič reálne mohol dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity. Odvolací súd rovnako ako sú prvej inštancie dôsledne posúdil zistený skutočný stav vecí a dospel k rovnakému právnemu záveru ako konajúci súd, že určené výživné zodpovedá schopnostiam a možnostiam otca a otec ani v odvolacom konaní nepreukázal, že došlo ku objektívnemu a trvalému zníženiu jeho príjmov oproti obdobiu, ktoré posudzoval súd prvej inštancie. Vo vzťahu k odvolacím námietkam otca týkajúcim sa hodnotenia jeho nevyhnutných výdavkov je potrebné poukázať na ust. § 62 ods. 5 Zákona o rodine, z ktorého vyplýva, že plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonnou povinnosťou a cieľom tohto ustanovenia je zvyšovať plynule mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že potreby rodiča môžu byť uspokojené až následne, keď rodič splní svoju vyživovaciu povinnosť a prispeje v primeranej miere na potreby dieťaťa. Každý rodič má teda povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojenie svojich vlastných potrieb. Zákon zásadne nerozlišuje, či ide o nevyhnutné životné potreby rodiča alebo iné potreby. Súdny ani nemajú povinnosť konkrétne skúmať otázku výšky životných nákladov rodiča, o vyživovacej povinnosti ktorého sa koná. Preukazovanie výdavkov povinného rodiča však môže slúžiť ako dôkaz na stanovenie jeho životnej úrovne, avšak nie ako dôkaz, že rodič nemá dostatok finančných prostriedkov na to, aby plnil primeranú vyživovaciu povinnosť k svojmu dieťaťu. K ďalším odvolacím námietkam dodáva, že pomery otca boli dostatočne zohľadnené určením výživného na 100 Eur mesačne, pretože rozsah odôvodnených potrieb maloletého by zjavne opodstatňoval určenie výživného vo väčšom rozsahu. Súdom určené výživné je ešte pod bežným priemerom rámcu v akom súdy zvyčajne určujú výživné (v rozsahu 20-30 % z čistých príjmov povinného rodiča) a predstavuje približne 15% z príjmu otca, z ktorého na jeden deň pripadne na výživu maloletého len 3,33 Eur. Je potrebné, aby si otec uvedomil, že táto suma musí pokrývať nielen stravu a hygienické potreby maloletého, ale aj jeho hmotné potreby ako je šatstvo, bielizeň, obuv, náklady na bývanie, potreby súvisiace so zdravotným stavom, s rozširovaním a prehľbovaním vzdelania dieťaťa, rozvojom jeho záujmov a potrieb, prípravou na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby. Odvolací súd vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie a uvedených úvah je toho presvedčený, že otec dieťaťa vzhľadom na svoj vek a doterajšie pracovné skúsenosti bol a je schopný zabezpečiť si finančné prostriedky na výživné pre maloletého aspoň v rozsahu 100 Eur mesačne ako aj na uspokojovanie vlastných potrieb aspoň v minimálnom rozsahu. Určením výživného na 70 Eur mesačne by sa neúmerne presunula vyživovacia povinnosť otca na matku maloletého, ktorá si dobrovoľne plní svoju vyživovaciu povinnosť a osobne sa o maloletého stará. Pretože súd prvej inštancie správne vyčíslil dlh na výživnom a povolil otcovi splácať ho v primeraných mesačných splátkach, odvolací súd potvrdil rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom vo výrokoch o zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky, o tom, že obaja rodičia sú oprávnení zastupovať a spravovať majetok maloletého, o určením výživného a o dlhu na výživnom podľa § 387 ods. 1 CSP.

18. Podľa ust. § 388 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

19. Pokiaľ ide o výrok o úprave styku otca s maloletým L., dospel odvolací súd k záveru, že konajúci súd síce v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie riadne zistil skutkový stav (§ 25 a § 36 CMP), odvolací

súd však vzhľadom na doposiaľ vykonané dokazovanie a uplynutie času takmer rok a pol od vyhlásenia napadnutého rozsudku, vyhodnotil a právne posúdil niektoré skutočnosti rozdielne ako súd prvej inštancie. Právo styku vychádza z Ústavy Slovenskej republiky, keď v zmysle článku 41 ods. 4 Ústavy SR „starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona“. Právo styku vyplýva z viacerých ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa, kde je upravené v článku 7 ako právo dieťaťa poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť, v článku 8, ktorý zakotvuje právo dieťaťa na zachovaní jeho rodinných vzťahov v súlade so zákonom a s vylúčením nezákonných zásahov, v článku 29 bod 1., podľa ktorého má výchova dieťaťa viesť k posilňovaniu úcty k rodičom dieťaťa, ale najmä v článku 9 bod 3., podľa ktorého „štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa oddeleného od jedného alebo oboch rodičov udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi, iba že by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa“ a súvisiacom článku 18 bod 1., ktorý priznáva obom rodičom spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Vzájomná radosť rodiča a dieťaťa v blízkosti toho druhého je základným prvkom rodinného života. Je chránené článkom 8 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, z ktorého vyplýva tiež pozitívny záväzok štátu chrániť záujmy rodiny a prispievať aktívne k udržiavaniu a obnovovaniu rodinnoprávnych väzieb. Vyhliadky na vytvorenie takýchto väzieb sa postupne znižia a napokon zaniknú, ak biologickému rodičovi a dieťaťu nie je dovolené stykať sa alebo len tak zriedka, že žiadne prirodzené puto nemá nádej medzi nimi vzniknúť. Právo styku a zásady jeho správneho výkonu sa premietajú do judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý opakovane konštatoval, že „je v záujme dieťaťa, aby udržovalo rodinné vzťahy s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich koreňov a má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejavíť svoje city skutočne slobodne bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča“. Právo stretávania sa s dieťaťom zaručuje oprávnenej osobe právo vidieť dieťa, právo na prístup k dieťaťu, právo určiť miesto a spôsob trávenia času počas stretávania, právo výlučne výchovne na dieťa počas tohto času pôsobiť a právo na náhradu za čas stretávania, ktorý sa nerealizoval z dôvodov, ktoré nespočívali v osobe oprávneného. Pri úprave styku by mala byť zachovaná proporionalita rozloženia pri rešpektovaní rovnakých práv každého z rodičov a úprava stretávania pod tento rozsah v prípade, ak má rodič záujem o stretávanie v normálnom rozsahu t.j. 1/2 voľného času dieťaťa, je obmedzením stretávania a súd musí v rozhodnutí odôvodniť, aký záujem dieťaťa ho viedol k obmedzujúcemu rozsudku. Ak je oprávnený schopný sa o svoje dieťa riadne postarať po celú dobu stretávania a má na to vytvorené všetky podmienky, tak ako otec v tomto prípade, potom niet žiadneho zákonného dôvodu na to, aby bol tento styk obmedzovaný.

20. V prejednávanej veci je dieťa zverené do výlučnej starostlivosti matky a teda druhému rodičovi musí byť umožnené stretávať sa s dieťaťom v takej miere, aby bol tento súlad rovnakej rodičovskej starostlivosti čo najviac naplnený, pokiaľ neexistujú nejaké preukázané objektívne prekážky. Z vykonaného dokazovania nepochybne vyplýva, že citový vzťah maloletého k otcovi je pozitívny, maloletý má otca rád a na styk s ním sa teší, na druhej strane je dieťa výrazne emočne fixované na matku, ktorá pre neho predstavuje primárnu vzťahovú osobu. Je nesporné, že právo styku rodiča s dieťaťom, ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti, je jedným zo základných práv, predovšetkým maloletého dieťaťa a tohto rodiča a odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že je potrebná ingerencia súdu vo forme úpravy styku otca s mal. L., pretože rodičia nie sú schopní dohodnúť sa o rozsahu styku otca s maloletým, o čom svedčí aj skutočnosť, že ešte v priebehu konania muselo byť o úprave styku rozhodnuté neodkladným opatrením krajského súdu. Z vykonaného dokazovania odvolací súd zistil, že matka bránila otcovi stykať sa s maloletým L., aj keď mali vytvorené veľmi dobré vzťahy a otec bol a je schopný riadne sa postarať o maloletého, čo nespochybňovala ani matka. Až po nariadení neodkladného opatrenia uznesením Krajského súdu v Košiciach č.k. 7CoPno/1/2020 zo 6.3.2020 sa začal medzi otcom a maloletým L. realizovať styk každý páry týždeň v utorok a štvrtok od 15.00 hod. do 18.00 hod., každý nepárny týždeň v pondelok a stredu od 15.00 hod. do 18.00 hod., a každý nepárny týždeň od piatku 15.00 hod. do soboty 18.00 hod.. Takýto styk bol nepochybne v záujme maloletého, v starostlivosti otca neboli zistené žiadne nedostatky, rovnako nebolo zistené, aby maloletý na takúto formu a rozsah styku reagoval negatívne. Pokiaľ ide o otázku, čo je najlepším záujmom dieťaťa, je nutné vychádzať už z vyššie uvedeného, že právom oboch rodičov je v zásade v rovnakej miere zabezpečovať starostlivosť o dieťa a podieľať sa na jeho výchove, s čím korešponduje i právo samotného dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov a pokiaľ je rozhodnutím súdu zverené do starostlivosti jedného z rodičov, tak by dieťaťu malo byť umožnené stretávať sa s druhým rodičom v takej miere, aby bol postulát rovnej rodičovskej starostlivosti čo najviac naplnený. Takéto usporiadanie je spravídla vždy „v najlepšom

záujme dieťaťa“, pričom odchýlky od tohto princípu musia byť odôvodnené ochranou iného dostatočne silného legitímneho záujmu a konkrétne skutočnosti, o ktoré sa tento záujem opiera, musia byť v konaní preukázané. Odvolací súd dospel ku záveru, že doposiaľ upravený styk otca s mal. L. každý párný týždeň v roku v utorok a vo štvrtok od 15.00 hod. do 18.00 hod. a každý nepárny týždeň v roku v pondelok a v stredu od 15.00 hod. do 18.00 hod., je v záujme maloletého, kopíruje jeho vývinové potreby, skutočnosť, že navštevuje predškolské zariadenie, aj potrebu obnovenia jeho narušených vzťahov s otcom. Odvolací súd už vyššie vysvetlil, prečo nepovažoval za vhodné, aby styk otca s maloletým prebiehal cez týždeň s prespaním u otca a v tejto súvislosti pripomína, že maloletý je ešte stále v útľom veku, kedy počas týždňa zažíva v predškolskom zariadení množstvo zážitkov, s ktorými sa vysporiadava omnoho lepšie v rovnakom prostredí a s rovnakými zvyklosťami. Potreba stability večerného a nočného prostredia maloletého cez týždeň počas návštevy predškolského zariadenia v tomto prípade tak prevážila postulát rovnej rodičovskej starostlivosti. Iná situácia však nastáva cez víkend, kedy odvolací súd po nariadení neodkladného opatrenia nezistil žiadny vážny dôvod, pre ktorý by mal byť otec obmedzovaný vo výkone svojich rodičovských práv len na jednu noc každý druhý víkend v zmysle napadnutého výroku o styku. Ako to rezultuje z vykonaného dokazovania, maloletý po nariadení neodkladného opatrenia prespáva u otca každý druhý víkend počas jednej noci, maloletý tiež nemá problém zaspávať bez matky počas viacerých dní v bydlisku matky, keď odcestuje. V prístupe otca čo sa týka výchovy maloletého neboli zistené nedostatky, v spise sa nenachádza ani jeden dôkaz, ktorý by nasvedčoval, že prespávanie maloletého L. cez víkend u otca je spojené s takými podstatnými komplikáciami, ktoré by opodstatňovali záver, že takýto styk nie je v jeho záujme. Vzhľadom na takto zistené skutočnosti aj to, že od vyhlásenia uznesenia o neodkladnom opatrení uplynulo približne 9 mesiacov počas ktorých sa styk realizoval bez pozoruhodností, odvolací súd postupne pristúpil k rozšíreniu úpravy styku otca s mal. dieťaťom počas víkendu zo súčasnej jednej noci počas každého nepárneho týždňa od piatku 15.00 hod. do soboty do 18.00 hod., na tri noci počas každého nepárneho týždňa v roku od piatku 15.00 hod. do pondelka do 8.00 hod.. Takto upravený styk zaručuje matke aj otcovi rovnocenný podiel času na výchove maloletého cez víkendy a tým zároveň saturuje najlepší záujem maloletého L. tráviť nerušene s každým zo svojich rodičov celý víkend. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že maloletý má k otcovi vybudovaný blízky vzťah a domáce prostredie otca je mu blízke. Odvolací súd dodáva, že výchovné pôsobenie otca má pre maloletého do budúcnosti veľký význam a je nevyhnutné, aby sa mu vytvoril širší a hlavne kontinuálnejší priestor cez víkendy na upevňovanie vzťahov, a vytváranie spoločných zvykov a rituálov, ktoré sú nesporne v ich spoločnom záujme. Zároveň je potrebné pripomenúť, že rozhodnutia súdu o výkone rodičovských práv a povinností sú zásadne zmeniteľné tak, aby úprava korešpondovala s aktuálnymi potrebami mal. dieťaťa. Z uvedeného dôvodu i terajšiu úpravu styku otca s mal. dieťaťom je potrebné vnímať ako úpravu dočasnú, nateraz však poskytuje otcovi (vzhľadom na špecifiká prejednávaneho prípadu) dostatočný priestor na to, aby sa mohol podieľať na výchove maloletého a prehľbovať ich vzájomný vzťah tak, aby v budúcnosti bolo možné v najlepšom záujme maloletého upraviť styk na súvisle dlhšiu dobu napríklad počas letných prázdnin.

21. Pokiaľ ide o Vianočné sviatky, odvolací súd dospel k záveru, že úprava styku otca s maloletým len počas 24.12. od 10.00 hod. do 15.00 hod. nie je v záujme maloletého, a je v rozpore s právom otca na rovnocenný styk s maloletým počas najkrajších sviatkov v roku. V tejto súvislosti odvolací súd poznamenáva, že Vianočné sviatky ako také nepredstavujú len Štedrý deň 24.12. každého roka, ale prakticky začínajú už 23.12., kedy sú zatvorené štátne zariadenia, ktoré poskytujú predškolskú, aj školskú prípravu, a sviatočný osobitný režim trvá vo väčšine domácností minimálne do 1.1. nasledujúceho roka. Aj počas tejto doby má otec právo stykať sa s maloletým a upevňovať tak vzájomné vzťahy a budovať vlastné zvyklosti, pričom je nesporné, že pôvodná úprava styku, v zmysle ktorej má otec právo stykať sa s maloletým každý párný týždeň v utorok a vo štvrtok od 15.00 hod. do 18.00 hod. a každý nepárny týždeň v pondelok a v stredu od 15.00 hod. do 18.00 hod. s miestom preberania dieťaťa v predškolskom zariadení, nie je vykonateľná so zreteľom na to, že predškolské zariadenia sú na Vianočné sviatky zatvorené. Odvolací súd pri posudzovaní najvhodnejšej úpravy styku akceptoval návrh otca, pretože je v záujme maloletého a poskytuje obom rodičom dostatok času na plnohodnotné a kvalitné prežívanie sviatočného času s maloletým. Z uvedených dôvodov upravil styk otca s maloletým v dňoch 23.12., 25.12., a od 28.12. do 30.12. s tým, že otec si prevezme maloletého o 9.00 hod. u matky a odovzdá jej ho v stanovený deň o 18.00 hod. pred jej bydliskom. Odvolací súd oproti návrhu otca posunul začiatok realizácie styku z 8.00 hod. na 9.00 hod., pretože počas sviatkov platí uvoľnenejší režim čo sa týka ranného vstávania a s tým spojených povinností. Úpravu styku otca s maloletým počas Veľkonočných sviatkov odvolací súd ponechal v rovnakom rozsahu ako súd prvej inštancie a dodáva, že vo zvyšné dni je otec oprávnený stretávať podľa prvej časti výroku, ktorá je dostatočne široká a kopíruje

najlepší záujem mal. L.. Odvolací súd si uvedomuje, že ani takáto zmenená úprava nemôže individuálne postihnúť každú situáciu, ktorá v živote maloletého dieťaťa nastane. Stanovená úprava uskutočnená súdnym rozhodnutím neznamena, že rodičia si nebudú môcť vyriešiť konkrétnu situáciu súvisiacu so stykom otca s maloletým nad súdom určený rozsah, čo znamená, že styk sa môže realizovať aj v širšom rozsahu, ako je garantovaný týmto súdnym rozhodnutím.

22. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozhodol v zmysle výrokovej časti tohto rozsudku a osobitne doplnil aj výrok, ktorým je matka povinná pripraviť maloletého na styk s otcom so zreteľom na problémy, ktoré sa objavili okolo a po vyhlásení napadnutého rozsudku, kedy maloletého nepripravovala a pod rôznymi obštrukciami otcovi maloletého nedávala. Úlohou matky je, aby maloletého pripravila na styk s otcom nielen materiálne, ale hlavne psychicky a pozitívne ho nastavila, aby sa ku otcovi tešil. Zároveň odvolací súd apeluje na rodičov, aby v záujme maloletého prijali svoj diel zodpovednosti za vznik, kvalitu a rozpad partnerstva s druhým rodičom, ktorého si na začiatku vzťahu slobodne sami vybrali a navzájom si odpustiť (vnútorne sa zriecť pomsty); oživovať v spomienkach pozitívne témy spoločného rodinného života, čo u maloletého posilní jeho osobnú a rodinnú identitu a integritu; uznať, že druhý rodič má rovnakú zodpovednosť za výchovu a starostlivosť o spoločné maloleté dieťa; uznať, že druhý rodič je ich spoločnému dieťaťu dobrým rodičom a robí, čo je v jeho silách; obnoviť vzájomnú komunikáciu (a snažiť sa o konštruktivitu v komunikácii); napriek všetkému, čo obidvoch vo vzájomnom partnerskom vzťahu a po jeho skončení sklamalo a zranilo, neodvrátiť sa vnútorne od druhého rodiča maloletého, nevyvedať rodičovský vzťah; snažiť sa pochopiť druhého rodiča láskavou trepezlivosťou; nerobiť si ilúzie a neposudzovať druhého rodiča výlučne podľa vlastných ideálov a princípov; nezneužívať svoje aktuálne postavenie a netriumfovať nad druhým rodičom; dovoliť spoločnému maloletému dieťaťu slobodne si užívať lásku a ochranu druhého rodiča, pretože len tak vytvorí dieťaťu najlepší priestor pre jeho zdravý rozvoj, ktorý je určite v záujme oboch rodičov.

23. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP)